

Tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés 2024.
zárójelentés
időszak: 2024. március 1. – április 1.

Idén március 1. és április 1. között került sor a tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzésre az egész országban, a Nébih irányításával, a területi élelmiszerlánc-felügyeleti szervek és a Nébih szakembereinek közreműködésével annak érdekében, hogy kizárólag biztonságos, megfelelő minőségű élelmiszer kerüljön az ünnepi asztalra.

A húsvétot megelőző időszakban – a hagyományokat is figyelembe véve – a hatóság fokozottan ellenőrizte a füstölt húskészítmények, különösen a sonkák előállítását, a tojáscsomagolás során pedig a jogszabályokban előírt minőségi és osztályba sorolási követelményeknek való megfelelést.

A kereskedelemben az étkezési tojás, a pácolt, füstölt húskészítmények, az édesipari termékek, a friss, primőr, import zöldségek és gyümölcsök, valamint a borászati termékek és alkoholos italok forgalmazásának ellenőrzésére került a hangsúly, az üzletekben és a piacokon egyaránt. Laboratóriumi vizsgálatokat idén különféle torma-készítményekből és sonkákból végeztek.

A 2024. évi tavaszi szezonális ellenőrzés eredményei – számokban

Országosan összesen **2420 ellenőrzésre** került sor.

Ebből **272 ellenőrzés élelmiszer-előállító** helyen (42 vágóhíd/daraboló, 92 húskészítmény-előállító, 71 tojáscsomagoló, 67 egyéb előállító), **1555 ellenőrzés az élelmiszer-forgalmazásban** (400 hiper-/szupermarket, 803 üzlet/szaküzlet, 190 vásár/piac, 60 nagyker/logisztikai központ, 102 egyéb forgalmazó), 231 kistermelőnél, 29 őstermelőnél és **333 vendéglátóhelyen** történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **31 alkalommal figyelmeztetést, 188 esetben bírságot** alkalmaztak szankcióként, és **összesen több mint 15 millió Ft bírságot** szabtak ki.

Az élelmiszer-előállító és -forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok, valamint szabálytalanságok miatt 21 alkalommal kellett a tevékenységet korlátozni (1 húskészítmény előállítónál, 1 hiper-/szupermarketben, 5 üzletben, 4 piacon, 3 kistermelőnél és 7 vendéglátó egységben).

év	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmeztetés	kiszabott bírság	
			esetszám	esetszám
2023	2 610	29	208	16 398 937
2024	2 420	31	188	15 214 139

A létesítmények ellenőrzésének eredményei

A különböző létesítmények ellenőrzése során az ellenőrök leggyakrabban **higiéniai hiányosságokat** tapasztaltak, melynek előfordulási aránya 6,9% (166 eset), ami magasabb a tavalyinál (2023-ban 5,9%), főként az üzletekben (120 eset) és a vendéglátásban (46 eset).

A **dolgozók egészségügyi alkalmasságának igazolásával** kapcsolatos nem megfelelést az ellenőrzések 4,3%-ában (105 esetben) tártak fel (2023-ban 3,8 % volt az előfordulási arány), jellemzően a vendéglátásban és a piacokon.

A **nyomonkövethetőségre** vonatkozó hiányosságok aránya idén kis mértékben csökkent, az összes ellenőrzés 3,5%-ában (84 esetben) állapították meg (2023-ban 3,8 %), jellemzően a piacokon (18 esetben).

Az élelmiszerek ellenőrzésének eredményei

Az ellenőrzések során összesen **916 élelmiszertételt kellett kivonni a forgalomból 13 028 kg mennyiségben**, az előző évben ilyen döntést 579 tétel (11 576 kg élelmiszer) esetében hoztak. A forgalomból történő kivonás oka leggyakrabban a fogyaszthatósági, valamint minőségmegőrzési idő lejárt volt, 509 tétel esetében.

Az ellenőrzés alá vont élelmiszerek közül 171 tételt jelölési hiba, további 167 tételt pedig a nyomonkövetés hiánya miatt kellett kivonni.

Az élelmiszer-kereskedelem ellenőrzésének tapasztalatai

A húsvétkor hagyományos alábbi termékköröket az **üzletekben és a piacokon egyaránt** kiemelten vizsgálta a hatóság.

Meg kell jegyezni, hogy a piacokon ellenőrzött füstölt húskészítményekkel és az édességekkel arányaiban több probléma merült fel, mint az üzletekben, különösen a lejáratú időről túli forgalmazás miatt.

Pácolt, füstölt, nyers vagy főtt húskészítmények forgalmazása

Az **üzletekben** 14 tételt (25 kg) a lejáratú időről túli értékesítés, 44 tételt (4307 kg) a nem megfelelő nyomonkövethetőség, 11 tételt (536 kg) egyéb ok miatt vontak ki a forgalomból.

A **piacokon** 30 tétel (88 kg) lejárt terméket, és 6 tétel (58 kg) nem nyomonkövethető terméket kellett kivonni a forgalomból.

Étkezési tojás forgalmazása

Az **üzletekben** 7 tétel (84 kg) lejárt, és 1 tétel (2 kg) nem nyomonkövethető étkezési tojást vont ki a hatóság a forgalomból. A **piacokon** forgalmazott tojások esetében 2 tételt (25 kg) vontak ki a nyomonkövethetőség hiánya miatt.

Édesipari termékek forgalmazása

Az **üzletekben** 111 tételt (31 kg) lejárt minőségmegőrzési idő, 33 külföldi tételt (47 kg) a jelölés hibája miatt, és a nyomonkövethetőség hiánya miatt további 1 tételt (0,4 kg) vontak ki a forgalomból. A **piacokon** 15 tétel (71 kg) lejárt édességet vont ki a hatóság, 115 külföldi tételt (181 kg) a jelölés hibája miatt, és további 6 tétellel (58 kg) egyéb probléma merült fel.

Vendéglátás ellenőrzésének eredményei

(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

Az ellenőrzés alá vont 333 vendéglátó egységben 46 esetben higiéniai, 10 esetben nyomonkövetéssel kapcsolatos hiányosságokat tártak fel a szakemberek. A dolgozók egészségügyi alkalmasságát 26 helyen nem tudták igazolni. Szankcióként 4 esetben figyelmeztetést, és 9 alkalommal bírság kiszabását alkalmazta a hatóság.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A 2024. évi tavaszi szezonális élelmiszerlánc ellenőrzés során a Nébih és a vármegyei kormányhivatalok zöldség-gyümölcs minőségellenőrei a március 1-től április 1-ig terjedő időszakban 468 belföldi forgalmazónál végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 1 279 zöldség-gyümölcs tétel (524 hazai, és 755 más EU tagállami, illetve 3. országbeli) vizsgálatára került sor. A vizsgálatok javarészt a friss szezonális termékekre irányultak.

Az ellenőrök 118 tétel esetben tettek kifogást, ebből 103 esetben jelölési hiba vagy minőségi kifogás, 15 esetben ismeretlen eredetű, nem nyomonkövethető termék miatt. Összesen 102 darab élelmiszer-ellenőrzési, valamint élelmiszerlánc-felügyeleti bírság kiszabására került sor összesen 3 515 177 Ft értékben. Az ellenőrök 16 forgalmazóval szemben alkalmazták a figyelmeztetés szankciót. Forgalomból kivonásra összesen 34 tétel került összesen 749 kg mennyiségben.

A Nébih zöldség-gyümölcs minőségellenőrei kiemelten ellenőrizték a medvehagyma forgalmazását a Budapesti Nagybani Piacon és két vásárcsarnokban. A vizsgálatok elsősorban a nyomonkövethetőségre, valamint a termék minőségére és jelölésére terjedtek ki. Kifogásolt tételek nem voltak. Az medvehagyma forgalmazási ellenőrzések tovább folytatódnak a tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzési akciót követően is.

Borászati termékek és alkoholos italok ellenőrzésének eredményei
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A Nébih és a vármegyei kormányhivatalok borászati és alkoholos italokat ellenőrző felügyelői a tavaszi szezonális ellenőrzés-sorozat első szakaszában, a kereskedelmi létesítményekben országsszerte 137 terméket (86 hazai és 51 külföldi alkoholos italt) vontak ellenőrzés alá, melyek megfeleltek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Laboratóriumi vizsgálatok – sonka és torma

Laboratóriumi vizsgálat céljából különféle ecetes reszelt tormakészítményekből (21 minta), valamint nyers és főtt sonkákból (45 minta) vettek mintát a Nébih munkatársai.

A Nébih laboratóriuma a 45 különféle sonka esetében a Magyar Élelmiszerkönyvben előírt sótartalmat ellenőrizte: a nátrium-klorid-tartalom (58%-os víztartalomra vonatkoztatva) legfeljebb 5,0% (m/m) lehet nyers sonkák esetén, míg a főtt sonka esetében legfeljebb 3,5% (m/m).

A vizsgálat alapján 15 termék bizonyult kifogásolhatónak, mert sótartalmuk meghaladta az előírást.

Az üveges tormák esetében az E220 - E228 élelmiszer-adalékanyagok mennyiségét vizsgálta a Nébih laboratóriuma. A szulfitek és a kén-dioxid az arra érzékeny embereknél a táplálékintolerancia tüneteit okozhatják. Az adalékanyagokról szóló uniós rendelet alapján ezek az adalékanyagok maximum 800 mg/kg mennyiségben lehetnek jelen a tormapépben.

A vizsgált 21 db tormakészítményből 4 esetében a megengedettnél magasabb kén-dioxid tartalmat mutattak ki a vizsgálatok.

Minden laboratóriumi vizsgálat alapján kifogásolt termék esetében hatósági eljárásra kerül sor.